
UK vyznamenala vynikající vyučující a projekt Street Law

17. listopad nejen studentů. UK vyznamenala vynikající vyučující a projekt Street Law

Vyznamenat a upozornit na osobnosti a projekty, které se mimořádným způsobem zaslouhují o zvyšování kvality vzdělávání. To je smyslem Ceny Arnošta z Pardubic, kterou od loňska uděluje rektor symbolicky u příležitosti připomenutí listopadových událostí roku 1939 i 1989. Letos ji získali historik profesor Petr Charvát, in memoriam botanik profesor Jan Suda a program Street Law, jež na Právnické fakultě UK vede doktor Michal Urban.

Rektor Univerzity Karlovy profesor Tomáš Zima vybírá za pomoci devítičlenné odborné komise nejhodnější kandidáty z návrhů, které mu posílají děkani, vědecké rady nebo akademické senáty jednotlivých fakult, ředitelé součástí UK, univerzitní proreктоři, vědecká rada nebo tzv. velký celouniverzitní akademický senát.

Letos se shodli na tom, že si vyznamenání zaslouží historik a archeolog profesor Petr Charvát z Pedagogické fakulty UK. Profesor Charvát je nejenom uznávaný vědec, který se zaměřuje na dějiny pravěku, starověku a starší české dějiny, ale i populární vyučující, jehož přednášky jsou mezi studenty tak oblíbené, že se prostřednictvím petiční akce postarali o to, aby cenu získal.

Sám Petr Charvát podotkl, že dát „recept“ na ideální podobu a způsob vysokoškolské výuky je velmi obtížné. „Absolvent vysoké školy si musí osvojit řadu praktických znalostí a dovedností, to, čemu se dnes říká know-how. Vysoká škola by mu však také měla ukázat, k jakému účelu se toto know-how má používat. Jsem hluboce přesvědčen, že hlavním úkolem vysokých škol je, a vždy bylo, ve společenství všech, kdo hledají více než ‚pomíjivý zisk či lichou slávu‘, jak praví akademický slib, směřovat k získání moudrosti. V době, která se ‚motá motáním‘, jak trefně praví barokní český básník, je toto hledání možná směšné a staromódní, avšak svou hodnotu rozhodně neztratilo. Domnívám se, že vysokoškolský učitel by měl svou látku ovládat a umět ji učinit přístupnou svým studentům. Měl by jim též umět sdělit, že za udržení vysokého standardu znalostí a vědomostí nezodpovídáme pouze našim současníkům, ale všem, kdo se před námi vydali na nelehkou cestu poznávání.“

Rektor UK se letos rozhodl udělit dvě Ceny Arnošta z Pardubic v kategorii pro vynikajícího vyučujícího. Druhý vyznamenáný si ji však převzít již nemohl, protože letos na jaře ve svých teprve třiačtyřiceti letech podlehl vážné nemoci. Profesor botaniky Jan Suda s hlubokou erudicí a mimořádným elánem ještě donedávna přednášel na Přírodovědecké fakultě UK. Byl to nejen oblíbený pedagog, ale především velmi nadaný vědec a jeden z nejmladších profesorů UK. S velkým nadšením se věnoval popularizaci vědy a jeho přednášky dokázaly zaujmout i ty, kterým byla do setkání s ním botanika víceméně lhostejná.

O tom, jak mimořádný člověk to byl, hovořil jeho kolega a přítel docent Lubomír Hrouda: „Když Honza přednášel ve druhém patře, byl slyšet až do přízemí, tak do toho byl zapálený. Nadchnout již trochu nadšené není velký problém, ale z jeho přednášek chodili nadšení i biologové nebo zoologové, kteří ty přisedlé rostliny měli jako nutné zlo. Nevím, jestli si ho někdy někdo natočil, popsat se to nedá. Nepřekonatelný byl samozřejmě i v terénu, na exkurzích byl schopen o jednom druhu vyprávět desítky minut, a to v souvislostech. Měl fenomenální paměť, na rostliny, na data, na cokoli. Jsem přesvědčen, že kdyby předčasně neodešel, za deset patnáct let by mu pan rektor předával cenu za vědu. Přes deset let byl šéfredaktorem časopisu Živa, do něhož psal, fotografoval a četl – všechno četl, všech šest čísel ročně před tiskem, od pavouků až po houby a vzpomínky na kuléru. Nepřenesl by přes srdce, aby to všechno před tiskem neviděl, a ne proto, že by nedůvěřoval svým spolupracovníkům, naopak, měl je moc rád. Měl neuvěřitelnou energii, a trochu s ní neuměl hospodařit, protože byl jedním z největších altruistů, které jsem poznal.“

Za vynikající počín ve vzdělávací činnosti na Univerzitě Karlově putovala Cena Arnošta z Pardubic programu Street Law, který na Právnické fakultě UK již devátým rokem vede doktor Michal Urban společně s týmem studentů a absolventů PF UK – Tomášem Friedelem, Hanou Drašlarovou, Viktorem Hatinou, Klárou Adámkovou, Adélou Marešovou a Janem Ilkem.

Cílem programu Street Law je zvyšovat právní gramotnost veřejnosti. Studenti práv v rámci tohoto projektu chodí na střední školy, mezi seniory, Romy a nově i do Vazební věznice Praha – Pankrác šířit povědomí o právu prostřednictvím interaktivních diskuzí či simulovaných soudních jednání. Projekt je prospěšný i pro studenty, kteří se díky němu učí pracovat s paragrafy v praxi.

Program Street Law se začal rozvíjet v sedmdesátých letech ve Spojených státech amerických. Na české univerzity se ho pokoušely již koncem 90. let zavést neziskové organizace a studentské spolky, pokaždé však neúspěšně. Až doktor Urban a jeho spolupracovníci dokázali vybudovat fungující projekt. „Získání Ceny Arnošta z Pardubic vnímám jako uznání celého našeho týmu, který tvoří asi pětadvacet lidí. Vnímám ho také jako ocenění celé myšlenky programu

Street Law. V současné době chodíme především na střední školy. Přidáváme k tomu ale i další projekty, několik let spolupracujeme s romským pěveckým sborem Čhavorenge ldy Kelarové, věnujeme se seniorům, minulý rok jsme začali spolupracovat také s pankráckou vazební věznicí. Z pásma relativně dobrých středních škol se dostáváme blíž k sociálně potřebným skupinám, které mají z různých důvodů k získání právní gramotnosti horší přístup než třeba právě středoškoláci," podotkl doktor Urban.

Programem Street Law prošlo za dobu jeho fungování více než tři sta studentů PF UK, přes pět tisíc středoškoláků, několik stovek důchodců a desítky mladých Romů. Kdo by se chtěl dozvědět o programu Street Law více, může se podívat na jeho [internetové stránky](#) nebo navštívit konferenci *Kvalita vzdělávací činnosti a její hodnocení jako jeden z pilířů moderní univerzity*, kterou pořádá Univerzita Karlova ve středu 22. listopadu (více informací [ZDE](#)) a kde bude o programu hovořit přímo Michal Urban.